

Shell Oil Companys overtagelse af Pennzoil-Quaker State Company - 6. juni 2002

Journal nr.3:1120-0401-36/Energi-2/arh-1

6. juni 2002

Resumé

1. Shell Oil Company og Pennzoil-Quaker State Company (Pennzoil) har den 6. maj 2002 til Konkurrencestyrelsen anmeldt, at selskaberne fusionerer ved Shells køb af alle aktier i Pennzoil. Der er tale om en fusion omfattet af konkurrencelovens § 12 a, stk. 1, nr. 2.

2. Shell Oil Company er en del af Royal Dutch/Shell-gruppen (Shell). Shells årsomsætning i Danmark i 2001 oversteg 3,8 mia. kr. Pennzoils årsomsætning i Danmark i 2001 var under 5 mio. kr., mens selskabets årsomsætning på verdensplan oversteg 3,8 mia. kr. Fusionen er derfor i medfør af konkurrencelovens § 12, stk. 1, nr. 2 omfattet af fusionskontrol.

3. Shell er et verdensomspændende vertikalt integreret olieselskab, mens Pennzoil er et verdensomspændende selskab, der producerer smøreolier og andre bilrelaterede produkter. Selskaberne har i Europa kun overlappende aktiviteter inden for smøreolier til industri og biler.

4. Da selskabernes samlede markedsandel ikke overstiger 25 %, og da Pennzoil har så begrænsede aktiviteter i Danmark, at fusionen ikke kan antages at have nogen betydelig indvirkning på konkurrencen i Danmark, kan fusionen ikke antages at ville medføre skabelse eller styrkelse af en dominerende stilling, der bevirker, at den effektive konkurrence hæmmes betydeligt, jf. konkurrencelovens § 12 c, stk. 2.

Afgørelse

5. Det meddeles Shell Oil Company og Pennzoil-Quaker State Company, at Shells køb af aktierne i Pennzoil udgør en fusion i henhold til konkurrencelovens § 12 a, stk. 1, nr. 2.

6. Det meddeles Shell Oil Company og Pennzoil-Quaker State Company, at fusionen godkendes i henhold til konkurrencelovens § 12 c, stk. 1.

Sagsfremstilling

Fusionens art

7. Shell Oil Company og Pennzoil har til Konkurrencestyrelsen anmeldt, at selskaberne fusionerer ved Shell Oil Companys køb af alle aktier i Pennzoil. Der er tale om en fusion omfattet af konkurrencelovens § 12 a, stk. 1, nr. 2.

8. Shells årsomsætning i Danmark i 2001 oversteg 3,8 mia. kr. Pennzoils årsomsætning i Danmark i 2001 var under 5 mio. kr., mens selskabets årsomsætning på verdensplan oversteg 3,8 mia. kr. Fusionen er derfor i medfør af konkurrencelovens § 12, stk. 1, nr. 2 omfattet af fusionskontrol.

9. Anmelderne har oplyst, at fusionen ikke opfylder tærskelværdierne i Rådets forordning nr. 4064/89 om kontrol med fusioner og virksomhedsovertagelser, da Pennzoils årsomsætning i EU ikke overstiger forordningens tærskelværdier, og der således ikke er to deltagere i fusionen med en årsomsætning i EU, som krævet i forordningen. Fusionen er derfor ikke af fællesskabsdimension, hvorved Konkurrencerådet er kompetent til at behandle fusionen, jf.

konkurrencelovens § 12, stk. 5.

10. Anmelderne har oplyst, at fusionen også er eller vil blive anmeldt til konkurrencemyndighederne i Irland, Østrig, Tyskland, Italien og Portugal.

11. Konkurrencestyrelsen meddelte ved brev af 15. maj 2002 anmelderne, at anmeldelsen kunne betragtes som fuldstændig.

12. Den 16. maj 2002 offentliggjorde Konkurrencestyrelsen på sin hjemmeside, at anmelderne havde anmeldt deres fusion. Konkurrencestyrelsen har ikke modtaget indsigelser mod fusionen.

De fusionerende virksomheder

13. Shell Oil Company ejes 60 % af Royal Dutch Petroleum Company og 40 % af Shell Transport and Trading Company p.l.c., der begge er børsnoterede selskaber.

14. Shell er et verdensomspændende vertikalt integreret selskab med aktiviteter inden for efterforskning og produktion af olie og naturgas samt produktion, distribution og detailsalg af benzin og øvrige petrokemiske produkter, som eksempelvis smøreolier.

15. Shell producerer og sælger også basisolier og additiver til brug for produktion af smøreolier.

16. I Danmark er Shells hovedaktiviteter grossistsalg af benzin og øvrige petrokemiske produkter samt drift af benzinstationer.

17. Pennzoil er en verdensomspændende producent af bilrelaterede produkter som smøreolier, frostvæske, bilvoks o.lign.

18. Pennzoils smøreolier produceres på grundlag af basisolier og additiver.

Markedsbeskrivelse

19. Selskaberne har kun overlappende aktiviteter inden for produktion af smøreolier til biler og industri.

20. Smøreolier har til formål at reducere friktion mellem og slid på bevægelige dele i eksempelvis motorer.

21. Smøreolier produceres med mange forskellige specifikationer, alt efter hvad smøreolien skal anvendes til. Overordnet kan smøreolier imidlertid opdeles i smøreolier til hhv. biler, industri, søfart og fly.

Virksomhedernes geografiske placering

22. Shell har aktiviteter i hele verden. I Danmark og resten af EU er Shell en af de største producenter af smøreolier.

23. Pennzoil har salg over det meste af verden, men hovedparten af Pennzoils aktiviteter og omsætning ligger i USA, mens Danmark og resten af EU kun bidrager med en meget beskedent del af omsætningen.

24. Selskaberne har således overlappende aktiviteter inden for smøreolier til industri og biler globalt, men kun Shell har væsentlige aktiviteter i Danmark og EU.

Markedsandele

25. Shells markedsandel på markederne for smøreolier til industri og biler ligger for begges vedkommende på XX % - uanset om markedet afgrænses geografisk til Danmark eller EU.

Globalt har Shell en markedsandel på ca. XX \%.

26. Tilsvarende angiver anmelderne, at Pennzoils markedsandele er mindre end XX \% - uanset om markederne afgrænses geografisk til hele verden, EU eller Danmark.

27. Efter fusionen vil Shells markedsandele således – uanset om markedet defineres som hele verden, EU eller Danmark - være under 25 \%.

Vurdering

Markedsafgrænsning

28. Det vurderes, at de relevante markeder kan afgrænses som angivet af anmelderne, dvs. som markedet for smøreolier til biler og markedet for smøreolier til industri.

29. Det anses ikke for nødvendigt at foretage en nærmere analyse af disse markeders afgrænsning - hverken geografisk eller produktmæssigt.

Fusionens effekt

30. De danske regler om fusionskontrol vedrører kun fusioner, der har en væsentlig indvirkning på konkurrencen i Danmark. Det fremgår således af konkurrencelovens § 12 c, stk. 2, at en fusion skal godkendes, hvis ikke:

- 1) fusionen skaber eller styrker en dominerende stilling, og
- 2) fusionen betydeligt hæmmer den effektive konkurrence.

31. I overensstemmelse med praksis i forbindelse med anvendelsen af forbudet mod misbrug af dominerende stilling i konkurrencelovens § 11, stk. 1, anses virksomheder med en markedsandel på mindre end 25 \% ikke for at indtage en dominerende stilling, og kun i helt særlige tilfælde tages en markedsandel på under 40 \% som udtryk for dominans i fusionssager.

32. Ved fusionen af Shell Oil Company og Pennzoil opnås en markedsandel under 25 \% uanset om man betragter markedet for smøreolier til industri eller biler i Danmark eller på EU-plan. Allerede derfor skal fusionen iht. konkurrencelovens § 12 c, stk. 2 godkendes.

33. Fusionen kan i øvrigt ikke antages at have nogen betydelig effekt på konkurrencen i Danmark, da Pennzoils hidtidige aktiviteter i Danmark har været særdeles begrænsede.

Konklusion

34. Da fusionen ikke antages at ville medføre skabelse eller styrkelse af en dominerende stilling, der bevirker, at den effektive konkurrence hæmmes betydeligt, godkendes fusionen, jf. konkurrencelovens § 12 c, stk. 2.